

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

PADDENJONG

Een toneelspel voor de jeugd

door

1880

Herman Cogghe

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2017
Nr.3406

DECOR

Zwarte doeken of panelen aangevuld zetstukken eigen aan de scène die gespeeld wordt.

Scènes 1, 2, 4, 12 : Zwart decor

Scène 3 : Schuurtje – vergaderruimte van de Ducks

Scène 5 : Zwart decor links – rechts kamer Jolien (tafel, stoel, computer)

Scène 6 en 9 : Park (bank, boom, lantaarn)

Scène 7 : Schildersatelier op de academie (schildersezels, diverse materialen)

Scène 8 : Salon bij tante Nel (zetel, laag tafeltje, kapstok)

Scène 10 : Werkatelier bij Yoran (naaimachines, kniptafel, paspop)

Scène 11 : Catwalk – looppodium in de zaal (geschilderde of geprojecteerde golven achteraan als symbool van water dat weerspiegeld wordt in het glas of de folie op het looppad – versterkt met lichteffecten)

KORTE INHOUD

Het zit Jolien niet mee al vanaf dat ze geboren is. Mama staat er alleen voor want papa werkt als sociaal werker in het buitenland en is bijna nooit thuis. In de buurt worden moeder en kind met argusogen gevolgd. Ook op school is Jolien het doelwit van spot en plagerijen. Door toedoen van haar tante kiest ze later voor de modeacademie in de stad. Zal ze daar haar mannetje kunnen staan of gaat ze ten onder... Een moderne versie, met mensen, van 'Het lelijke eendje' van Hans Christian Andersen.

Scène 1 : De baby

(Openingsmuziek)

(Myriam op met wandelwagen)

FLORENTINA : Op wandel met de baby, Myriam?

MYRIAM : We genieten van het zonnetje voor het opnieuw gaat regenen, Florentina.

FLORENTINA : Je hebt groot gelijk, meisje. Een beetje frisse lucht zal haar goed doen. Altijd binnen liggen is niet gezond.

MYRIAM : Mama zegt dat ze van de buitenlucht sterk worden.

FLORENTINA : Mag ik eens kijken?

MYRIAM : Natuurlijk, doe gerust. Jolientje is een wolk van een baby.

FLORENTINA : Oei! Wat jij een wolk noemt. Zo een lelijk kind! Verschrikkelijk, ze ziet er niet uit.

MYRIAM : Ons Jolientje is een lieverdje. Ze is heel schattig en slaapt al de hele nacht door.

FLORENTINA : Jaja, maar die haarkleur en dat gezichtje. Afgrijselijk, zijn dat rimpels op haar voorhoofd? Net een paddenkop. Er kan niet eens een lachje af.

MYRIAM : Ons Jolientje lacht niet op bevel.

FLORENTINA : Ze houdt haar lipjes strak samengeknepen. *(probeert haar te doen lachen)* Koekiekoekiekoekie! Doetje proetje snoetje, ik geef het op. Geen beweging in te krijgen. Het lijkt alsof de boze geesten ermee gemoeid zijn?

MYRIAM : Ik geloof niet in boze geesten, Florentina. Jolientje zal wel groot worden zonder jouw gemene opmerkingen. Lelijk of mooi, iedereen heeft het recht om te leven!

FLORENTINA : Oké, oké... ik zei gewoon maar mijn gedacht.

MYRIAM : *(kort)* Bedankt, maar ik moet verder.

(Myriam gaat af met de wandelwagen en passeert Charlotte – die ook wil kijken naar de baby maar ze krijgt de kans niet)

FLORENTINA : *(roept)* Succes met juffrouw zuurkool!

CHARLOTTE : Amai, wat heeft die?

FLORENTINA : Een aardselelijk jong. 't Lijkt meer op een paddenjong.

CHARLOTTE : Toe maar, wat je nu zegt?

FLORENTINA : Om je rot te schrikken. Een dik gezicht met rimpels en een brede mond gesloten als een pot. Om nog niet te spreken over haar rood haar. Angstaanjagend bijna.

CHARLOTTE : Toe maar Florentina, nu overdrijf je toch een beetje?

FLORENTINA : Geloof me, Charlotte. Met zo een baby durf ik niet buitenkomen. Spuuglelijk is ze.

CHARLOTTE : Ach, dat komt allemaal wel goed. Geef dat kind gewoon wat tijd.

FLORENTINA : Zou je denken? Lelijker dan dat ding kan niet.

CHARLOTTE : Misschien heeft die baby gewoon haar dag niet.

FLORENTINA : Dat ding is zo lelijk als een apenjong.

CHARLOTTE : Rustig meisje, straks ga je er nog de hele dierentuin bijhalen. Eerst een pad, nu een aap.

FLORENTINA : Geloof me, daar is werk aan. Het zal een getalenteerde plastisch chirurg moeten zijn die daar iets zinnelijk kan van maken. Maar ja, die heren hebben ook hun grenzen.

CHARLOTTE : Weet je dat de mensen in Thailand elkaar geen complimenten geven over hun baby's. Ze hebben schrik dat boze geesten het zouden horen en hun mooie kindje wat aan zouden doen. Om de geesten voor het lapje te houden is het daarom essentieel dat baby's lelijk genoemd worden.

FLORENTINA : Daar is het hier al te laat voor! Volgens mij is het een trollenkind. Ze moet dringend proberen het murmel ergens om te ruilen!

CHARLOTTE : Sorry! Ik heb nog nooit gehoord van een ruilbeurs voor baby's. Maar misschien is dat nog wel een gat in de markt.

FLORENTINA : Is er een gat op de markt? Nee toch zeker!

CHARLOTTE : Laat maar, ik moet verder. Ik heb een afspraak met dokter Neulens.

FLORENTINA : Ben je ziek?

CHARLOTTE : Maak je geen zorgen, Flor. Gewoon wat last van migraine. Kleinkinderen zijn niet altijd een zegen in huis. Soms kunnen ze

verschrikkelijk druk zijn.

FLORENTINA : Tegen wie zeg je het. Soms zou ik ze achter het behang willen plakken.

CHARLOTTE : O jee, dat gaat vette bobbel geven achter het behang. Niet echt mooi of ... je moet van berglandschappen houden. *(kijkt op haar smartphone)* O jee, al zo laat! Ik moet dringend door. De groetjes. *(af)*

FLORENTINA : Tot nog eens. Goh, ik ben er nog niet goed van. Dat is geen baby om trots op te zijn. Precies een buitenaars wezen. Dat sukkelkje heeft meer nodig dan een facelift. En zeggen dat haar man zo een knappe bink is. Als ik van hem was, zou ik vlug een nieuw boeieke maken. *(met de hand langs de mond)* Met een knappere vrouw of wat dacht je. *(ziet Simonneke lopen)* Oh, Simonneke. Zou die dat al weten van Myriam haar baby? *(loopt haar achterna)* Hé Simonneke... *(af)*

(Myriam terug op waar ze is afgegaan)

MYRIAM : Hoe durft die akelige heks mijn kind zomaar ‘lelijk’ noemen? Oké, er zijn mooie en minder mooie baby’s. Dat is natuurlijk een kwestie van smaak. *(tot Jolientje)* Jij ben mooi, hé liefje. *(mislukte babykreet)* Niet iedereen kan een topmodel zijn. Ons Jolientje heeft wel mooi haar, donkerrood zoals haar oma en een lieve lach. *(schrille babylach)* Oké, ze moet wel nog wat oefenen, maar ze heeft wel schattige oogjes die glimmen als diamantjes. We laten niet met ons spotten, he schatje? We zullen eens laten zien wat een knappe baby jij bent. *(baby begint te wenen)* Rustig Jolien, we zijn zo weer thuis. Dan zorgt mama direct voor je papje.

(beiden af – tussenmuziek)

Scène 2 : Jolien is acht jaar

(kinderen op weg naar huis langs de straat – Jonas, Lasse en Mayra pesten Jolien)

JOLIEN : Waarom pesten jullie me altijd? Ik hou daar niet van.

JONAS : *(aapt haar na)* Wij houden daar ook niet van.

LASSE : Omdat jij een stomme geit bent die niet kan lachen. *(trekt aan haar haar)*

JOLIEN : Auw! Laat me met rust. Ik ben geen geit.

MAYRA : Ah nee? Waarom mekker je dan zoveel?

(gelach)

JONAS : Omdat ze een domme rooie kip is, de lelijkste kip van heel de buurt.

JOLIEN : Niet waar, ik ben slim.

LASSE : Juist daarom moeten wij je niet. Jij wil altijd antwoorden als de meester iets vraagt.

JOLIEN : Jullie steken nooit jullie vinger op.

MAYRA : Wij zijn zo geen ambitieuze strevers als jij. *(port met zijn vingers in haar ribben)*

JOLIEN : Auw, je doet me pijn.

MAYRA : Sukkel, ik raakte je niet eens aan.

JONAS : 'Jolien is de beste van de klas,' hoe dikwijls hebben we dat al moeten horen.

JOLIEN : Ik doe toch niemand kwaad?

LASSE : O jawel, door jou zijn wij de domkoppen.

MAYRA : Luie nietsnutten die hun best niet doen. Die zelfs niet eens fatsoenlijk kunnen lezen.

JONAS : Die niet kunnen rekenen.

LASSE : Hun tafels van vermenigvuldiging niet kennen.

MAYRA : En dat omdat jij zo nodig een strever wil zijn.

JONAS : *(schertsend)* Wauw, wat een wonderkind!

LASSE : *(smalend aapt ze de juf na)* Neem een voorbeeld aan Jolien. Kijk toch eens hoe netjes haar schriften zijn.

(Lasse graait haar boekentas en kapt ze uit op de grond onder luid gelach)

JOLIEN : Doe dat toch niet!

LASSE : *(overdreven acterend)* Sorry, sorry, sorry, er zit een gat in je boekentas. Je zult moeten rapen, meisje. Mijn rug doet pijn.

(Jonas stampst nog eens tegen haar brooddoos)

SAMEN : *(zingen)* Appelsien, rosse trien! Heeft iemand ooit zo een lelijk spook gezien?

JOLIEN : O jee, een huppeltrut zonder fut. Die sukkel stinkt erger dan de mesthoop van boer Jules.

JONAS : Ze is lomper dan een vliegmachine en heeft de hersenen van een bliknardien.

LASSE : Rosse trien, appelsien, zo een scheel wicht hebben we nog nooit gezien.

(ze lachen – Jolien begint te wenen)

MAYRA : Gasten, we moeten doorgaan. 't Gaat regenen.

JONAS : Spijtig dat we geen tijd hebben om te helpen. Tot morgen, bolleboos. *(wroet eens flink door haar haar)*

LASSE : Vergeet je schriften niet in orde te brengen, knap wicht. Misschien heb je ze morgen nodig.

MAYRA : Knap? Om van te kots... *(doet dat ze moet braken)* Ze lijkt meer op een vogelschrik.

JONAS : Ook goed, dan heeft ze geen last van ongewenste vogels. Het zou zonde zijn dat zo een briljant iemand iets miskomt.

(de pesters gaan af – Jolien gaat in elkaar gedoken tegen de muur zitten wenen – Florentina en Charlotte op)

FLORENTINA : Och, 't is niet waar hé. Juffrouw zuurkool van naast ons zit weer te pruilen.

CHARLOTTE : Heb je die al ooit met een vrolijk gezicht gezien?

FLORENTINA : Het is een echte donderwolk. Wie wil daarmee bevriend zijn!

CHARLOTTE : Moet je dat schoolgerief zien. Ze heeft weer een uitbarsting van woede

gekregen en haar boekentas op de straat gegooid.

FLORENTINA : Heb maar zo een respectloos kind. Om de haren van uit je hoofd te rukken.

CHARLOTTE : Die is nu eens altijd slecht gezind en daarbij nog lelijk en graatmager.

FLORENTINA : Zeg dat wel. Een bleekscheet met sproeten, rood haar en dan nog dat stom brilletje. Go, een mens zou voor minder aan anticonceptie denken.

CHARLOTTE : En die extravagante kleding.

FLORENTINA : Bij mij zou het niet waar zijn. Een kind dat zelf haar kleren mag kiezen. Geen denken aan! Hoe bestaat het?

CHARLOTTE : Wat moet er van zoiets worden?

FLORENTINA : Je kunt er nergens mee komen.

CHARLOTTE : Dat ding is hier niet op zijn plaats, maar ja, wat doe je eraan?

(ze wandelen af. Amber en Milo komen op van de andere zijde)

MILO : Jolien! Wat is er gebeurd?

(Jolien snikt en heft de schouders op)

AMBER : Was het de Lasse weer met zijn vriendjes?

(Jolien knikt)

MILO : Hoe zie je eruit, meid? Sta recht. We laten ons niet doen door die rotjongens.

AMBER : *(raapt de boeken en schriften samen)* Het is een schande. Sommige schriften zijn er erg aan toe. We moeten naar Meester Geert gaan.

JOLIEN : Niet doen! Dan pesten ze me nog harder. Ik wil hier weg.

MILO : Niets van! Vluchten is capituleren en dan laat je alles maar gebeuren.

AMBER : Na jou zoeken ze een ander slachtoffer.

MILO : Heel juist, we moeten ze tegenhouden.

JOLIEN : Alleen ben je niets. Ze pesten me als niemand het ziet. Ze zijn jaloers omdat ik goeie punten heb. Ik ben maar een lelijke stomme trien.

AMBER : Niet iedereen kan even slim zijn. We moeten elkaar helpen.

MILO : Troost je, wij zijn ook maar lelijke eendjes.

JOLIEN : Dat is het! We richten een antipestbrigade op, de APB.

AMBER : Als wij het goede voorbeeld geven zullen anderen ons volgen.

JOLIEN : Daar zit iets in. Samen zijn we sterk.

MILO : We moeten een antipestcode opstellen. Wat kan en wat mag niet.

AMBER : Wacht, ik schrijf alles op. *(neemt schrijfgerief)*

JOLIEN : Ieder kind moet gelijke kansen krijgen. Arm of rijk, schoon of lelijk, blank of anders gekleurd.

AMBER : Geen onderscheid tussen de godsdiensten.

MILO : We stoppen het gebruik van scheldwoorden.

AMBER : Worden we gepest, dan pesten we niet terug. Anders houdt het nooit op.

JOLIEN : We staan open voor andere meningen en proberen te helpen waar het nodig is.

MILO : We laten ons niet inpakken. Iedereen heeft iets goed in zich.

AMBER : Wie gelooft in zichzelf, zal er sterker uitkomen.

JOLIEN : Alle kinderen die lid willen worden moet eerst een proeftijd van drie maand doorlopen. Als zij hun best doen worden ze lid van de ‘Ducks.’

AMBER : Zijn er nog regels?

MILO : Jep, we doen niet mee aan cyberpesten of andere digitale onzin.

JOLIEN : Ons codewoord is respect voor iedereen. Groot en klein, jong of oud.

AMBER : Als we daar iets van kunnen waarmaken, zal ik erg tevreden zijn.

MILO : Op naar een mooiere wereld!

JOLIEN : Wacht! Ik moet mijn fiets nog halen. *(Jolien even af – van achter de scène)*
Shit, verdomme!

AMBER : Wat is er nu?

(ze gaan naar haar toe terwijl Jolien opkomt met de fiets aan de hand)

MILO : O nee, wat hebben ze met je fiets gedaan? *(twee platte banden en het stuur en het zadel is verdwenen)*

AMBER : Nu is het genoeg! Dit is puur vandalisme. We gaan naar de politie! We zullen getuigen.

JOLIEN : Willen jullie dat echt?

MILO : Als agenten van de Ducks weten we wat ons te doen staat.

JOLIEN : Horen, zien, spreken en de zwakke helpen. Samen zijn we sterk!

SAMEN : *(roepen hun slogan)* The Friendly Ducks, het verschil zie je zo. Wij doen het!

(de drie gaan af – tussenmuziek – licht sterft weg)

Scène 3 : terug naar af

(de groep van Jesse maakt de spullen van de Ducks stuk in het schuurtje waar ze gaan vergaderen – Friendly Ducks op – alles is vernield)

JOLIEN : O nee, net voor de algemene vergadering. Wat een ramp!

MILO : Pure sabotage. Daar zitten de wolven van Lasse voor iets tussen.

AMBER : Ze nemen wraak omdat de politie hen een werkstraf heeft opgelegd voor het vernielen van je fiets.

JOLIEN : Moet je de slogans zien. “Weg met die heks!” “Ze is een alien.”

MILO : Wat een onzin. Ze willen gewoon de Friendly Ducks kapot maken.

AMBER : Daar zijn ze dan goed in geslaagd. Ze hebben alles kort en klein geslagen.

JOLIEN : Zelfs onze vlag is vernietigd.

MILO : Wat nu?

AMBER : Ja, wat nu? Ik weet het ook niet meer.

JOLIEN : Al wat ik doe, is gewoon verkeerd. Ze willen me niet. Ik zal nooit één van hen zijn.

MILO : Oké, je bent anders maar wel lief.

JOLIEN : Ze hebben altijd wel iets aan te merken. De ene keer heb ik rood haar, de andere keer zijn mijn kleren te gek of te uitdagend. Altijd is er iets.

AMBER : Onzin! Alle apen op de wereld zijn ook niet hetzelfde.

JOLIEN : Kan ik er aan doen dat ik geboren ben met een vurige hardos en een lelijk gezicht? Ik heb mezelf niet gemaakt.

MILO : Je bent een dromer en je hebt iets magisch.

AMBER : Je bent eerlijk in wat je doet en onrecht en verdriet raken je enorm.

JOLIEN : We moeten ons nest gewoon terug opbouwen.

AMBER : Sorry, dat zal niet nodig zijn. Wij gaan verhuizen.

ANDEREN : Wat?!

AMBER : Wij gaan verhuizen.

MILO : Dat meen je niet.

AMBER : Ik wil het ook niet, maar pa krijgt promotie en daardoor moet hij weer op een andere plaats gaan werken.

JOLIEN : Ga je ons echt verlaten?

(Amber knikt 'ja' met een sip gezicht)

MILO : Verdomme, het klikte nu juist goed tussen ons. Waarom moet dat?

JOLIEN : Shit! Als jullie het huis verkopen, zijn we deze ruimte kwijt en ook ons nest.

MILO : Einde van de Friendly Ducks.

AMBER : Sorry, ik kan er niet aan doen. Ik wil echt niet verhuizen.

JOLIEN : We waren niet eens goed begonnen.

MILO : Alle lelijke eenden blijven in de kou staan.

AMBER : Jullie moeten samen verder doen. Met z'n tweeën. Ik hou contact via facebook.

JOLIEN : Ik geef het op. De maat is vol.

AMBER : Maar Jolien, winnaars geven nooit op. Zij die opgeven zijn losers.

MILO : Het is de tegenwind die de vlieger doet stijgen, zegt mijn pa altijd.

JOLIEN : Wat we wilden doen, is zinloos en onmogelijk. Altijd zullen er zwarte schapen zijn.

AMBER : Geef die schapen tenminste een kans.

MILO : Wedden dat we andere vrienden vinden die willen meehelpen?

JOLIEN : Onzin, ze zullen ons blijven pesten.

AMBER : Jullie weten nooit tot wat jullie in staat zijn als je het niet hebt geprobeerd. Ik geloof in jullie. Laten we beginnen met de troep op te kuisen en wat nog bruikbaar is in dozen te steken.

MILO : Daarna gaan we op zoek naar een nieuwe schuilplaats voor ons nest. De

Friendly Ducks laten zich niet vertrappelen.

SAMEN : Duck, duck, duck, onze vriendschap gaat niet stuk!

(ze ruimen de rommel op – licht sterft weg – tussenmuziek)

Scène 4 : De breuk

(Jolien komt op met iPod en oortjes en zingt luidop - Milo op)

MILO : Hallo, doe dat ding van je hoofd.

(Jolien doet gewoon verder)

Hallo, aarde aan Jolien. *(heft haar koptelefoon op of trekt de oortjes uit)*

JOLIEN : *(gepikeerd)* Zeg, wat is er zageman?

MILO : Ik een zageman? Ik wou gewoon vragen of je meegaat naar de fuif?

JOLIEN : Moet dat?

MILO : Komaan suffie, we gaan ons eens goed amuseren.

JOLIEN : Amuseren staat niet in mijn woordenboek.

MILO : Met zo een gezicht is dat niet moeilijk.

JOLIEN : Kan ik er aan doen dat ik met zo een gezicht ben geboren?

MILO : Doe er dan iets aan. Als je glimlacht, glimlachen de anderen naar jou terug. Als je boos kijkt, kijken ze boos naar je terug.

JOLIEN : Totaal hopeloos. Met een misbaksel zoals ik, kun je nergens komen. Ik heb geen poppenogen of superlange knappe benen.

MILO : Je bent wie je bent!

JOLIEN : Bullshit, ik voel me net een koekoeksjong.

MILO : Oké, jongens zijn niet altijd fijngevoelig.

(Febe op)

FEBE : Milo heeft gelijk. Als je wil dat jongens naar je kijken, moet je hen uitdagen.